

סימן תרכז סעיף ג. אפילו אם אינם גבוהים עשרה. כתב המשנ"ב (סק"ח) היינו מן המטה ולמעלה עכ"ל. נ"ב: תמוה, דאדרבא אפי' אינם גבוהים עשרה מהקרקע, פסולה. ומה שציין בשער הציון לגמ' (סוכה י:), הנה שם קאי אנקליטין דהיינו שני קנים אחד מכאן ואחד מכאן, דבעינן שלא יהיו גבוהין עשרה, וע"ז קאמר דמודדין מהמטה. וקרוב לודאי שנפלה ט"ס בדברי המשנ"ב, ומ"ש "היינו מן המטה ולמעלה", חוזר על סוף הסעיף בענין נקליטין, ודבור זה צריך להתחיל "והטעם שהחמיר בזה" וכו'.⁸

שם. בהגה ויש ליזהר שלא לתלות שום נוי סוכה רק בפחות מד' לסוכה. מלשון זה משמע שכל הזהירות היא על המרחק שבין הנוי לסכך, אבל אורך הנוי יכול להיות יותר מארבעה טפחים. וכן משמע בבן איש חי (ש"ר פרשת האזינו אות ב) שכ' לא יתלה רמונים וכיוצא בסכך, אלא רק בפחות מארבעה טפחים "ביניהם" לסכך. ע"ש. וכן מצאתי בספר המכתם סוכה (י:) שכתב וז"ל: נויי סוכה המופלגין ממנה ארבעה הלכתא כמאן דפסל, משום דנויין חולקים רשות לעצמם "כיון דאיתא שעור מקום חשוב ביניהם", חשבינן להו כסוכה בתוך סוכה. עכ"ל. ומבואר דדוקא משום שיש חלל ארבעה טפחים בין הסכך לנוי שהוא שעור מקום חשוב דהו"ל כסוכה בתוך סוכה, משום הכי פסולה. אבל אם אין חלל ארבעה טפחים ביניהם, אע"פ שהנוי ארוך ומשתלשל ויוצא חוץ לארבעה טפחים מהסכך, כשרה ובטלים לסכך שאין כאן סוכה בתוך סוכה אלא סכך אחד עבה. וכן מוכח להדיא ממ"ש בספר העטור (הל' סוכה דפ"ד ע"ג) ובספר המאור (סוכה י:) בדין סוכה שתחת סוכה, שנחלקו אמוראים כמה יהיה חלל בין סוכה לסוכה שתפסל התחתונה משום סוכה שתחת סוכה, וכתבו שמסתבר לפסוק כדעת רב חסדא ורב הונא שאמרו שאם יש ביניהם ארבעה טפחים שהוא שעור מקום חשוב, הו"ל סוכה תחת סוכה. שהרי בנויי סוכה המופלגין ארבעה קיי"ל דפסולה. עכת"ד. ומוכח דס"ל דנויי סוכה המופלגין ארבעה היינו שיש חלל ארבעה בין הסכך לנויין דומיא דסוכה תחת סוכה. ואע"פ שמרן פסק (בסימן תרכח ס"א) דסוכה שתחת סוכה מיקרי אם יש עשרה טפחים בין סכך העליונה לסכך התחתונה, ועל כרחך דהכא לאו משום סוכה תחת סוכה פסיל לה, אלא מטעם שכשמופלגים ארבעה אינם בטלים לסכך שאינם נוי לו וכמ"ש בחידושי הריטב"א (סוכה

⁸. ומרן ראש הישיבה נר"ו כתב לנו ע"ד המשנה ברורה וז"ל: הא ודאי שגם אם אינם גבוהים עשרה טפחים מארעא אסור משום דקביעי אבל נפקא מינה לסיפא גבי נקליטין שאם אינם גבוהים עשרה מן המטה שרי אע"פ שגבוהים עשרה מן הקרקע. וכ"ה בבכורי יעקב (סק"ה). ע"ש. הנ"ל.

י: וז"ל: דכיון דמופלגים כל כך לא חשיבי ליה נויין. עכ"ל. מ"מ נראה דהיינו דוקא כשיש חלל ארבעה מקצה הנוי לסכך שאז אינו נראה כנוי לסכך ואינו בטל לסכך. אבל אם הנוי תלוי בתוך ארבעה טפחים לסכך אע"פ שהוא ארוך ומשולשל חוץ לארבעה טפחים מהסכך, חשיב נוי לסכך כיון שאינו מרוחק ממנו ארבעה טפחים. וכן עיקר להלכה ולמעשה שמותר לתלות נוי שארוך יותר מארבעה טפחים בסכך, אם אין חלל ריק ארבעה טפחים מהסכך לקצה הנוי.⁹

סימן תרל סעיף י. כל המחיצות וכו'. מ"ש המ"ב (סק"ז) שאין לעשות שום

מחיצה מסדינים, הנה בסוכות שעשויות מצנורות ברזל והיריעות מחוברות לעמודים "בתפירה" ע"י לולאות ארוכות שמוכנסות בצנורות, אין לחוש דילמא מינתקי וכשרות לכתחלה. ואע"פ שבאמצעיתן הם נעות ברוח מצויה, מ"מ כיון שמלמעלה ומלמטה הם מחוברות היטב ולא נעות, כשרות. וכן מוכח ממ"ש מרן שאין נכון לעשות כל המחיצות מיריעות פשתן וכו', אע"פ שקשרן בטוב זימנין דמינתקי וכו'. ולא אסר מטעם שאינה מחיצה וגם לא אסר מעיקר הדין אלא שאין נכון לעשות. והרי מוכרח שיזוזו המחיצות הללו ברוח מצויה באמצעיתן כידוע, א"ו דכל שמחוברות היטב מלמעלה ומלמטה חשיבא מחיצה גמורה, אלא דחיישינן דילמא מינתקי, ובנ"ד שאין לחשוש לזה, יש להכשיר לכתחלה.¹⁰

⁹. וע"ע בשו"ת תפלה למשה ח"ד (סי' נא). הנ"ל.

¹⁰. וכ"נ להדיא מדברי המשנ"ב (סי' רמ סק"ל) גבי וילון דלא חשיב מחיצה כיון שאינה קשורה לצד מטה. ע"ש. וכיו"ב כ' (שם) בבאה"ל ד"ה עד שיהיה. אלמא דאם קשור גם למטה, הוי שפיר מחיצה. וכ"מ מדבריו (סי' שטו סק"י). וכ"כ בספר בית השואבה (אות נט) שאם הסדינים קשורים היטב למעלה ולמטה פשיטא דהסוכה כשרה אפילו בעומדת בשדה רק שאין נכון לכתחלה לעשות דפנות מסדינים משום חששא דדילמא מינתקי. ע"ש. וכן מבואר להדיא בדברי מרן הב"י (סס"י שע) שכ' ועוד שאין הוילון קבוע למטה והרוח מוליכו וכו'. ע"ש. ושו"ר שכ"ה להדיא בש"ע יו"ד (סי' שמא ס"א), ומקורו מדברי הרשב"א, שכל שתקע שולי הסדין בענין שאינו ניטל ברוח הוי מחיצה. ע"ש. ומכל זה מוכח שכל שקבוע למעלה ולמטה בטוב, הוי שפיר מחיצה מעלייתא, ואין לחוש כלל. וכ"מ מדברי מרן הראש"ל נר"ו ביחוד"ד (ח"ג סי' מו עמוד קלח בהערה) שאחר שכתב שמחיצה שאינה עומדת ברוח מצויה אינה מחיצה, אף שהיא בחצר שאין בה רוח כתב שאם קשרה היטב דליכא למיחש דילמא מינתקי, שרי. ע"ש. אלמא דכל כה"ג מותר.